

ANTONIO BONET amb Pablo Picasso, Luis Miguel Dominguín, Jacqueline Picasso i Lucía Bosé.

El CIAM i l'estança a París.

Jo treballava com a estudiant a l'estudi de Sert i Torres i Clavé des de 1932. Vaig ser presentat a Sert per l'escriptor Guillermo Díaz Plaja, amic comú de tots dos. Amb Sert i Torres i Clavé vam fundar MIDVA (*Mobles i Decoració per a la Vivenda Actual*).

L'estiu de 1933 es va celebrar el Congrés Internacional d'Arquitectura Moderna (CIAM).

Aquest congrés es va celebrar a bord del buc Patris II, a les rutes de Marsella-Atenes i Atenes-Marsella. L'estada a Grècia es va dedicar a algunes conferències i visites culturals pel país.

Durant aquest període vaig proposar a Le Corbusier de traslladar-me al seu estudi quan acabés els meus estudis, la qual cosa va passar al cap de tres anys.

El primer període a l'estudi de Le Corbusier va ser molt curt. Després va arribar a París Josep-Lluís Sert al qual li van encarregar, juntament amb Lacasa, el Pavelló Espanyol per a l'Exposició de París de 1937.

En aquest pavelló jo hi vaig participar molt intensament com a arquitecte col·laborador. Quan vaig acabar el pavelló vaig tornar a l'estudi de Le Corbusier, on vaig conèixer dos arquitectes argentins joves, Jorge Ferrari Hardoy i Juanito Kurchan, els quals a poc a poc em van convèncer de traslladar-me a l'Argentina.

En aquell moment, ja des de Barcelona, jo vaig sentir intensament la influència del surrealisme en la pintura, una influència que vaig anar traslladant a l'arquitectura. Això va transcendir en una de les xerrades amb Le Corbusier, i a

ell li va interessar molt. En aquell moment ell havia acabat un primer avantprojecte de la *Casa Jaoul*.

Em va proposar que fes un segon projecte, i que incorporés a l'arquitectura racionalista la llibertat creadora pròpia del moviment surrealista. Vaig fer un avantprojecte molt revolucionari al qual Le Corbusier no es va oposar pas. Posteriorment, i per a l'Exposició Internacional que es va celebrar a Lieja, Le Corbusier va haver de preparar el projecte de França. Tot seguit em va encarregar que fes, amb la mateixa llibertat que la *Casa Jaoul*, un avantprojecte per a l'esmentada exposició.

Aquest projecte, no solament va agradar molt a Le Corbusier, sinó que a més a més va servir de base al projecte definitiu en el qual Pierre Jeanneret va treballar especialment la composició general de la gran estructura que alhora creava una il·luminació zenital perfecta.

ANTONIO BONET, 1987

I worked as a student in Sert and Torres Clavé's studio from 1932. I was introduced to Sert by the writer Guillermo Díaz Plaja, a mutual friend. Sert, Torres Clavé and I founded MIDVA (*Mobles i Decoració per a la Vivenda Actual* - Furniture and Decoration for Modern Housing).

In the summer of 1933 the *Congreso Internacional de Arquitectura Moderna* (CIAM) was held. This congress took place on board the Patris II which did the round trip between Marseilles and Athens. While we were in Greece we attended lectures and visited places of cultural interest. During this period I suggested to Le Corbusier that I should join his studio when my studies had finished three years later. My first period in Le Corbusier's studio was very short. Later Josep-Lluís Sert arrived in Paris having been commissioned, together with Lacasa, to build the Spanish Pavilion for the 1937

International Exhibition in Paris. I worked very intensely on the Pavilion project as a collaborating architect. Once the Pavilion was finished I returned to Le Corbusier's studio, where I met two young Argentinian architects, Jorge Ferrari Hardoy and Juanito Kurchan who, little by little, managed to persuade me to go to Argentina.

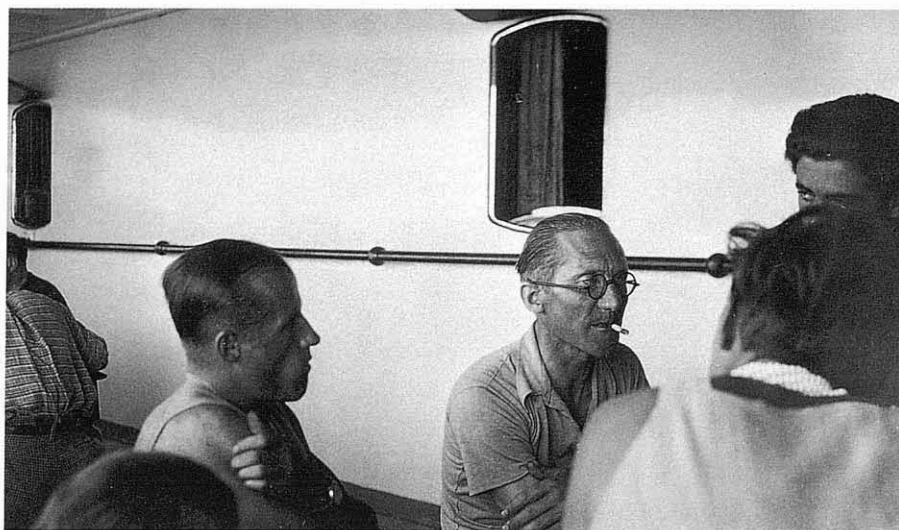
At that time I had begun to feel very intensely the influence of surrealism in painting from Barcelona, an influence I was transferring to architecture. This came up in certain conversations with Le Corbusier, and he became very interested in the idea. At the

time he had just finished a first preliminary project for the *Jaoul House*.

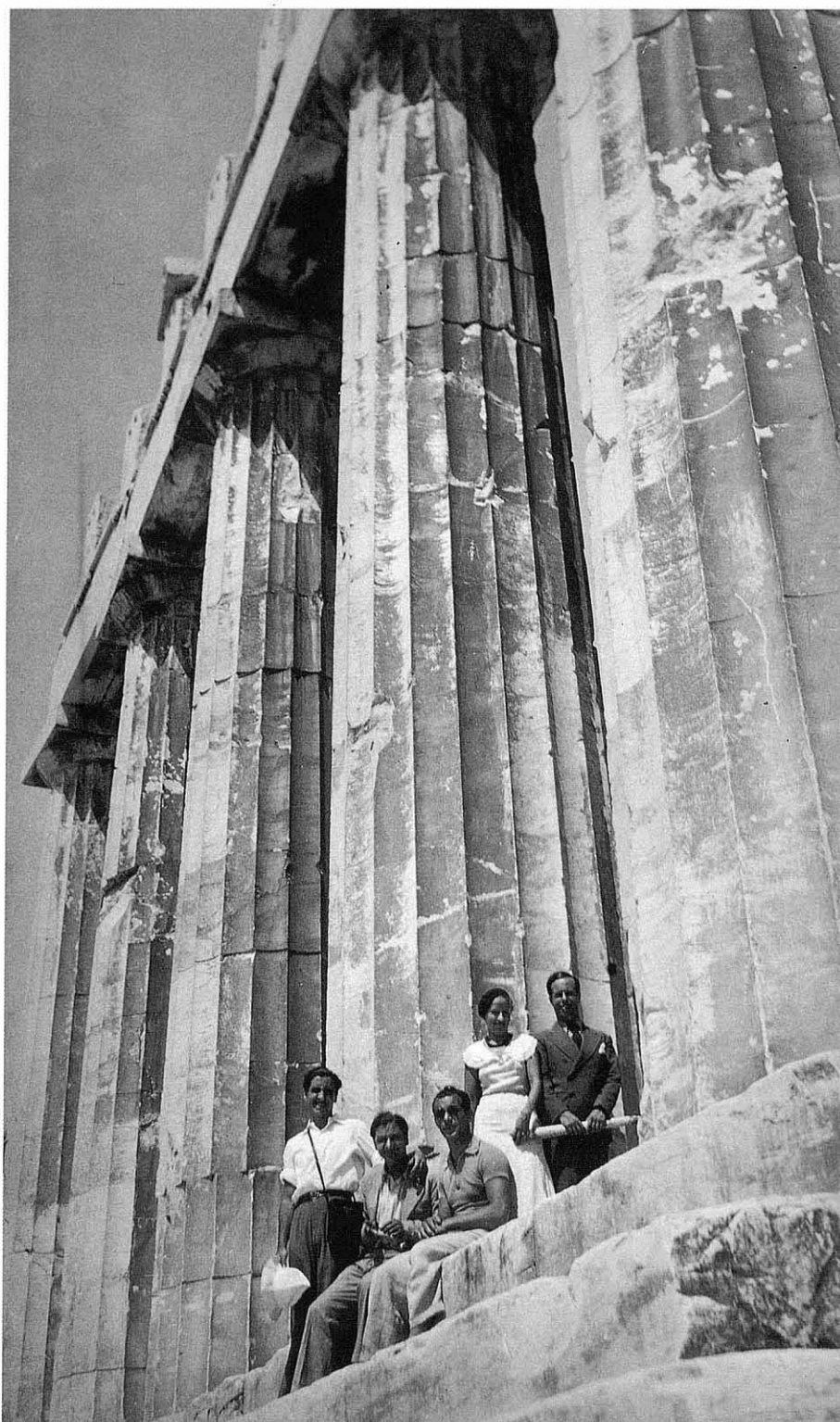
He suggested that I should prepare a second project, incorporating into rationalist architecture the creative liberty of the surrealist movement. I produced a highly revolutionary preliminary project to which Le Corbusier did not object.

Later Le Corbusier was commissioned to prepare the French stand at the International Exhibition in Liège. He immediately entrusted me with a preliminary project for the exhibition, allowing me the same freedom as he had in the case of the *Jaoul* project. Not only did Le Corbusier like this project very much, but he also used it as the basis for the final project on which Pierre Jeanneret worked, especially in the overall composition of the great structure which, in turn, created a perfect zenithal light.

ANTONIO BONET, 1987

Pas del Canal de Corint, a bord del Patris II. Corinthian Channel, on board the Patris II.

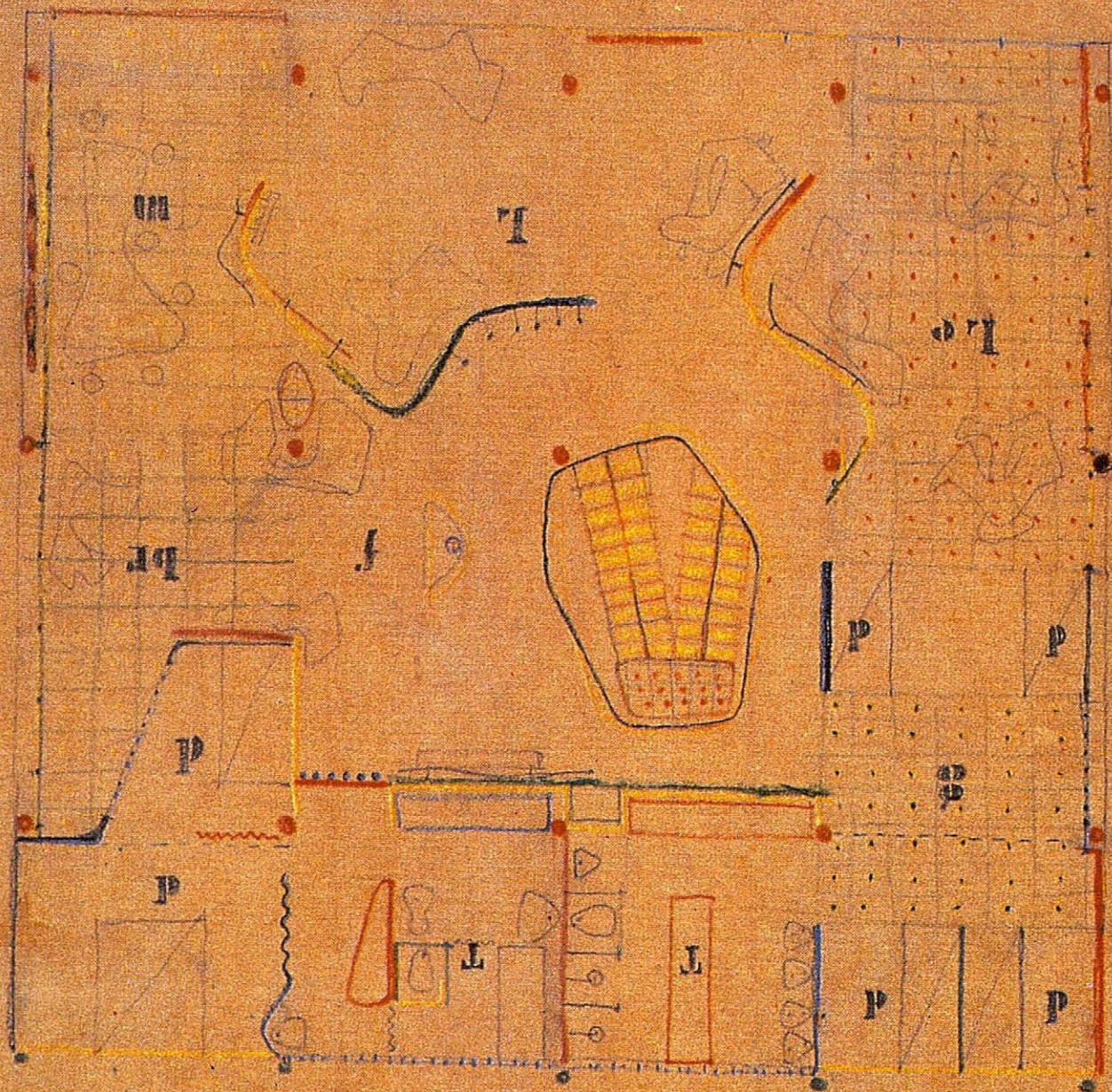
El grup espanyol al CIAM IV. The Spanish Group at the 4th CIAM

Retrat d'Ana María i Antonio Bonet 1945. Portrait of Ana María and Antonio Bonet 1945.

Tasul

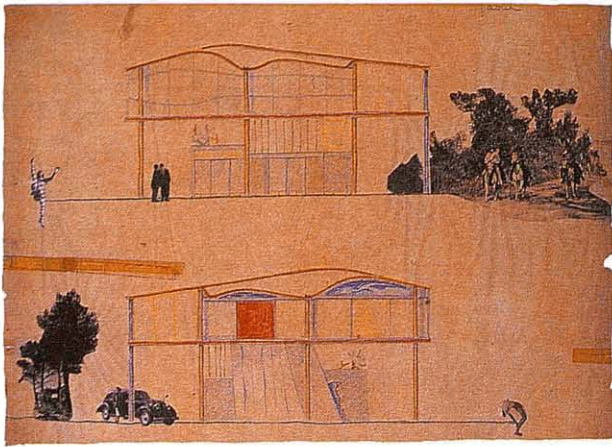

m28-B

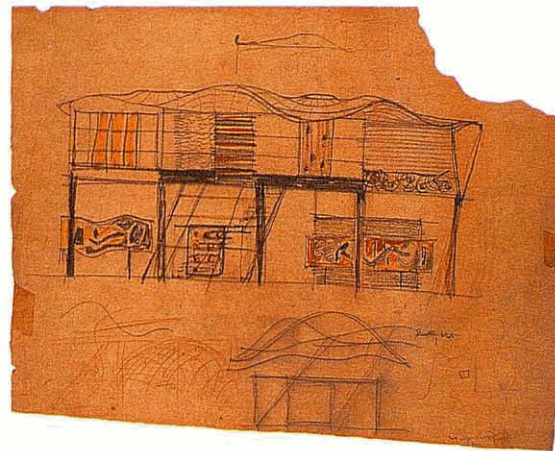
alt. 115

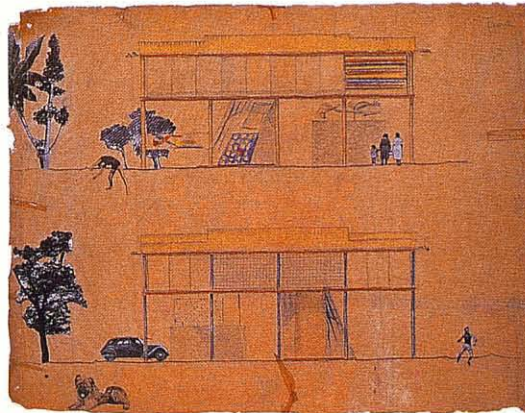
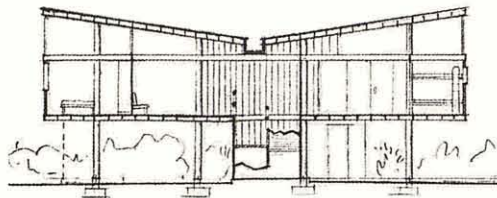
Projecte de la Casa Jaoul, 1937.

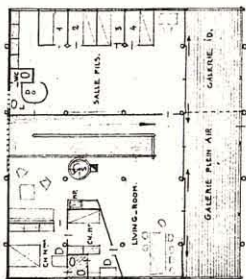
Secció longitudinal. Llapis de colors sobre paper vegetal 47x54 centímetres.
Longitudinal Section. Coloured pencil on tracing paper. 47x54 centimeters.

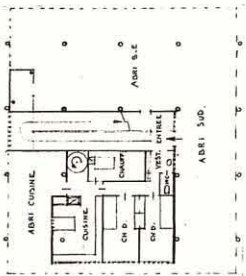
Seccions transversals. Llapis de colors i collage sobre paper vegetal, 46x63 centímetres.
Cross Sections. Colour pencils and collage on tracing paper, 46x63 centimeters

Alçats. Llapis de colors, i collage sobre paper vegetal, 45x62 centímetres.
Elevations. Colour pencils and collage on tracing paper, 45x62 centimeters.

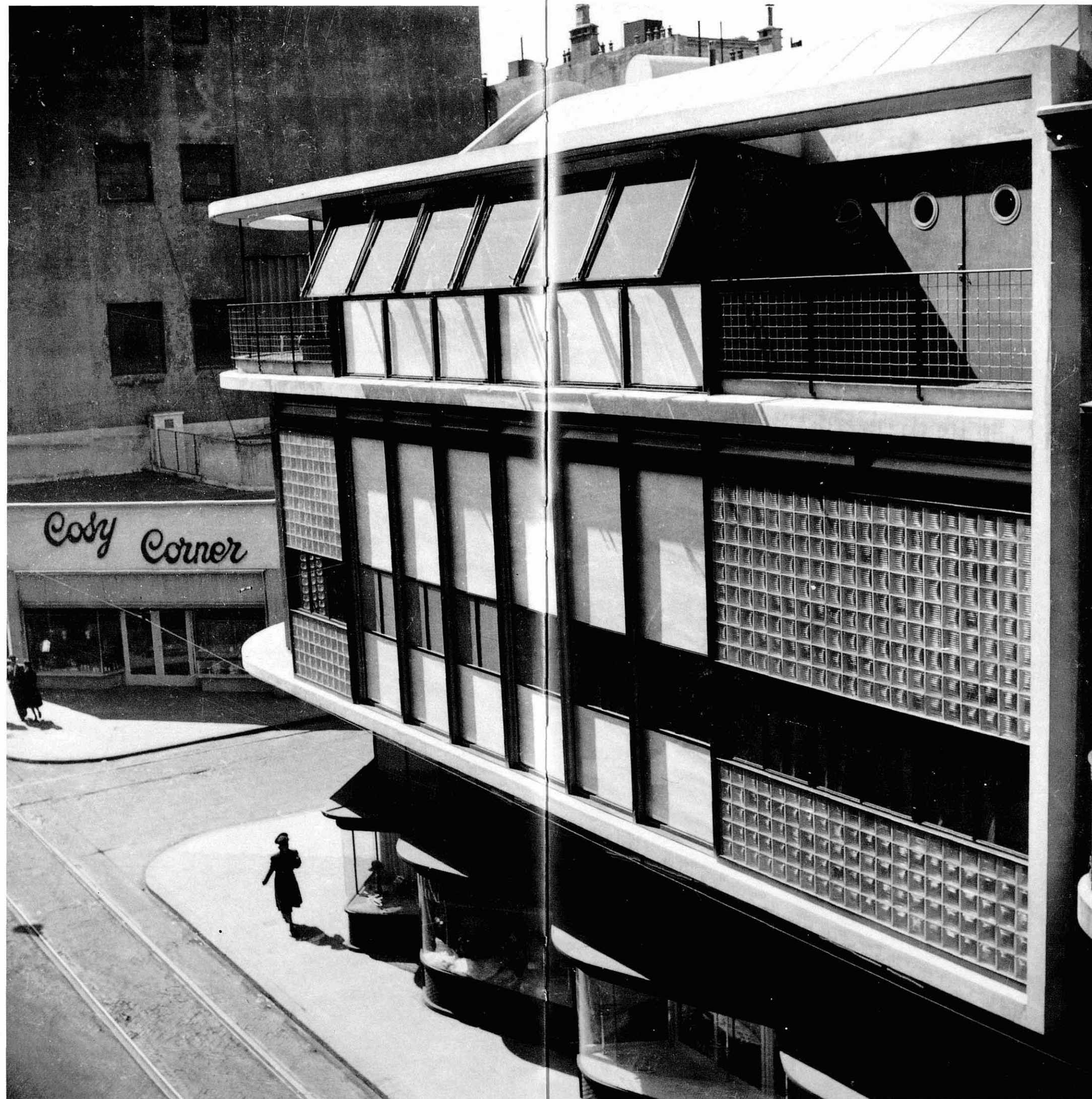

Casa Jaoul. Projecte de Le Corbusier, 1937. Secció, planta baixa i primera.
Jaoul House. Project by Le Corbusier, 1937. Section, ground and first floor.

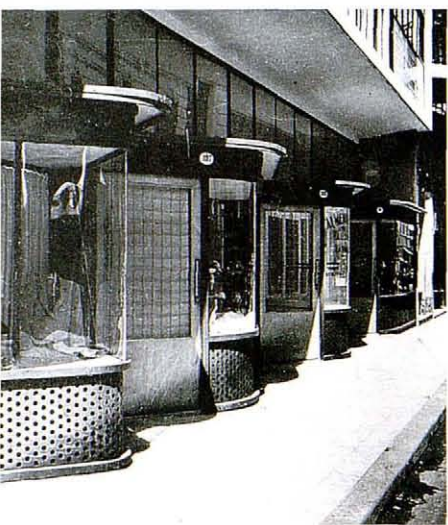

Planta de la Casa Jaoul. Llapis de color sobre paper vegetal, 35,5x36 centímetres.
Ground plan of «Jaoul» House. Coloured pencil on tracing paper. 35,5x36 centimeters.

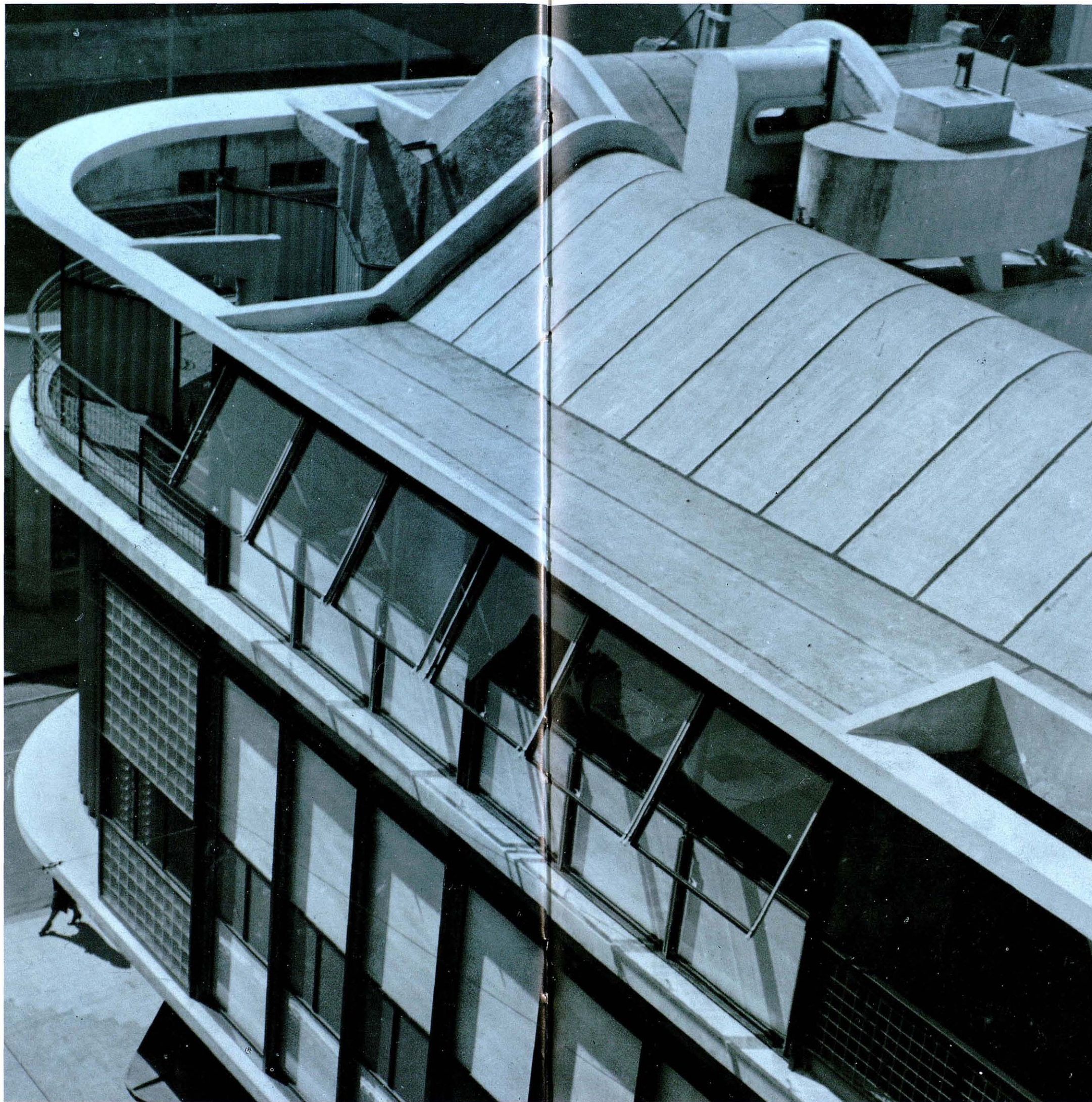

**Aparadors
a la planta baixa.**
Shop Window
on the Ground Floor.

El material gràfic, dibuixat al Taller que es va fer sobre Antonio Bonet al Departament de l'Art i de l'Arquitectura de l'ETSAB, va ser recollit a l'exposició, Catàleg de la Galeria d'Arquitectura CRC, Barcelona, 1987.

The graphical material, drawn in the Workshop on Antonio Bonet held in the History of Art and Architecture Department at the ETSAB (School of Architecture of the University of Barcelona), was collected for the exhibition and for the Catalogue of the Gallery of Architecture CRC, Barcelona, 1987.

Edifici Paraguay i Suipacha 1938-1939

Aquest edifici, al bell mig del centre de la ciutat, es va dedicar a comerços a la planta baixa i a estudis d'artistes a la resta de plantes.

Els estudis d'artistes gairebé encara no existien com a programa arquitectònic a Buenos Aires. Així, doncs, aquesta obra em va oferir una llibertat plàstica molt superior a la que es planteja en el cas dels habitatges.

Va ser un projecte que, per motius diversos, va representar molt per a mi. Va ser la meua primera obra americana i amb mi hi van col·laborar alguns arquitectes joves que jo havia conegut a París. D'altra banda, a causa de la seva concepció, que resumeix moltes de les inquietuds d'aquells moments, l'obra va adquirir un caràcter polèmic molt fort.

El fet que alguns estudis fossin de doble alçada i altres amb voltes, va fer que res no encaixés amb els reglaments municipals. Tanmateix, l'obra va despertar un entusiasme autèntic i es va aconseguir l'aprovació del municipi. Les voltes, i també les façanes de vidre, van ser les primeres que es van construir a l'Argentina moderna.

Vull destacar que jo estava molt interessat en la recerca de particions de l'espai que creessin sensacions diferents, i va ser sobretot a la planta baixa on ho vaig aconseguir. Per això crec que la definició estètica fonamental d'aquesta obra ve donada per la contraposició entre la llibertat de volums de la planta baixa i la geometria bàsica de l'edifici.

Un detall important va ser el de les aletes metàl·liques grans farcides de suro que ocupen tota la cantonada, que es van fer servir com a tancament únic. Així, doncs, aquest estudi es transformava en una terrassa que es podia fer servir durant les èpoques que el clima ho permetés.

Es van fer estudis molt precisos de tota l'obra, com per exemple l'estudi relacionat amb el problema del sol, que es va resoldre mitjançant tendals exteriors d'amiant i un vidre doble amb llana de vidre a les façanes. Aquest edifici, on jo em vaig instal·lar el meu propi estudi a l'últim pis, malgrat que era petit, va permetre aplicar moltes idees noves que van ser molt importants per a la jove arquitectura d'aleshores.

Situated, in the centre of the city, this building has shops on the ground floor and artists's studios on the remaining floors.

Artist's studios were practically non-existent as an architectural programme in Buenos Aires, so that this commission offered me much greater plastic freedom than I had previously had in housing projects.

It was a project that meant a lot to me for a number of reasons. It was my first American work and I was helped by a few young architects I had met in Paris. On the other hand, since the work contains revolutionary concepts of that time, it became highly controversial.

The fact that some of the studios were of double height, while others had vaults, meant that nothing complied with municipal regulations. Nevertheless the work was received with genuine enthusiasm and we managed to secure the agreement of the town council.

Both the vaults and the glass façades were the first of their kind to be constructed in Argentina. I should like to point out that I was very interested in the search for ways to partition space in order to create different sensations, and it was above all on the ground floor that I achieved this.

For this reason I believe that the fundamental aesthetic definition of the work is provided by the juxtaposition between the freedom of volumes on the ground floor and the basic geometry of the building. One important detail is the large metallic cork-filled fins which occupy the whole corner and act as the only closing element. In this way the studio becomes a terrace to be used when the weather permits.

Very precise studies were carried out throughout the work such as, for example, that of problems connected with the sun. These were solved through the use of exterior asbestos canopies and by double glass with glass wool in the façades. This building, where I installed my own studio on the top floor, although small, made it possible to apply many new ideas which proved to be important for young architecture at that time.

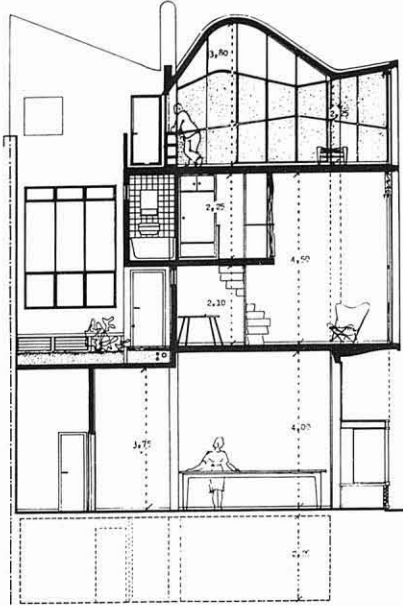

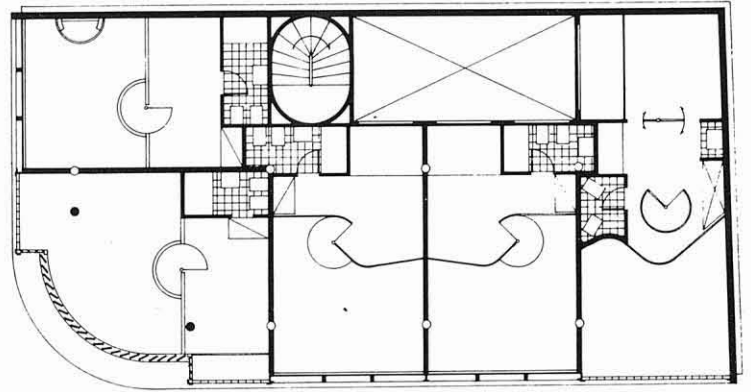
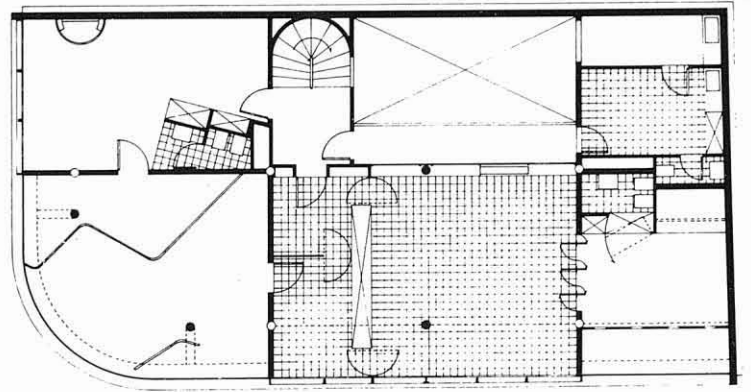
Interior d'un estudi a l'àtic.
Interior of a studio in the attic.

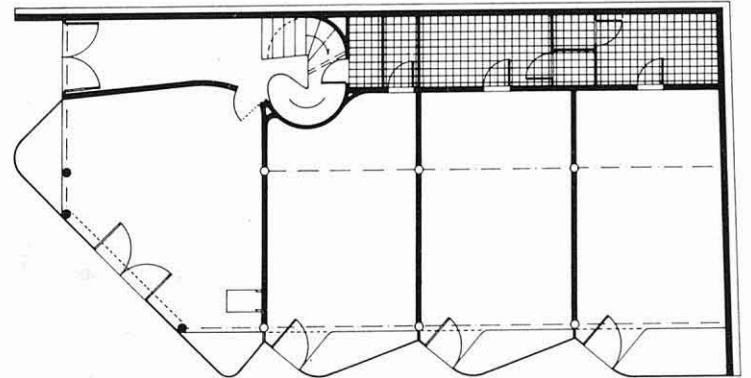
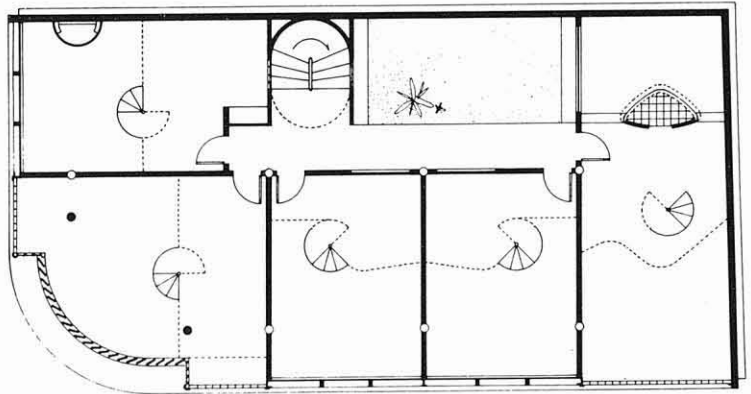
Planta segona. Planta àtic.
Second Floor. Attic

Secció transversal.
Cross section.

Planta baixa. Planta primera.
Ground floor. First floor.

Urbanització, Punta Ballena, 1945 Uruguai.

S'anomena Punta Ballena una zona triangular de mil cinc-cents hectàrees que es troba sobre el mar abans d'arribar a Punta del Este des de Montevideo. El mar forma un dels cantons del triangle; un llac gran, el segon; i el tercer, la serra de Punta Ballena. Aproximadament unes mil hectàrees estan ocupades per un bosc de pins i eucaliptus extraordinari i una gran varietat d'espècies botàniques d'un gran valor. Aquest bosc, creat totalment per Antonio D. Lussich, va ser, juntament amb la platja, el factor determinant del projecte. A cada cantó del triangle hi va projectar un tipus de vida diferent. Un dels cantons dóna sobre l'oceà i és bàsicament pla, l'altre dóna sobre el llac, la llacuna del Sauce dedicada a la navegació esportiva, i, finalment, el tercer cantó dóna a la serra, que quan arriba al mar origina aquesta punta anomenada Punta Ballena.

Alhora, els tres vèrtexs del triangle creen els tres punts perifèrics. L'un es troba sobre el penya-segat, l'altre a la zona anomenada d'hivernada, que és la zona que a l'hivern té més bon clima, i el tercer és a la zona de les dunes. Si unim els centres dels cantons d'aquest triangle en una estrella de tres puntes, es formen els serveis d'ordre col·lectiu, social, comercial, hosteler, esportiu, basats en circulacions de vianants. Es va evitar, amb molta cura, la trobada amb els automòbils mitjançant passarel·les senzilles en les poques cruïlles que en van resultar. D'aquesta manera es va crear una circulació doble ben diferenciada. La primera etapa que es va desenvolupar el 1945 va ser la del mar. Es va arribar a aconseguir del Ministeri d'Obres Públiques que no fes passar les carreteres prop del mar, sinó a cinc-cents metres. D'aquesta manera es va evitar l'avinguda costanera tradicional que dificulta l'accés dels vianants a la platja a causa de la circulació automobilística.

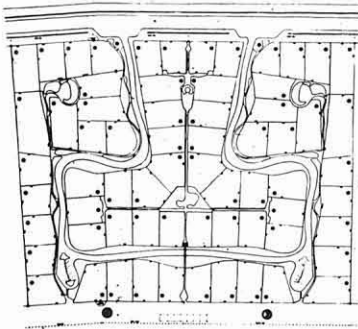
Punta Ballena is a triangular area of one thousand five hundred hectares overlooking the sea, situated just before reaching Punta del Este on the road from Montevideo. The sea forms one of the sides of the triangle; a large lake forms the second; and the Punta Ballena mountain range the third.

Approximately one thousand hectares are covered by an extraordinary forest of pines, eucalyptus and a great variety of botanical species of great value.

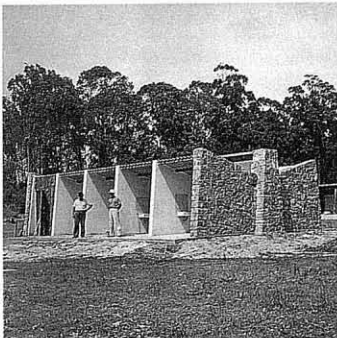
This forest, created in its entirety by Antonio D. Lussich, and the beach were the two determining factors of the project.

On each side of the triangle I planned a different life style, one overlooking the ocean where the terrain is basically flat; another overlooking the lake, the Sauce lagoon where watersports take place; and the third looking onto the mountains which on reaching the sea form the point called Punta Ballena. Similarly, the three vertices of the triangle form the three peripheral points. One is on the cliff, another is the wintering area where the winter climate is best, and the third is the dune area.

Joining the centres of the sides of the triangle in a three-pointed star are the collective, social, commercial, hotel and sports facilities, all of which are pedestrian areas. Contact with automobiles is studiously avoided by means of simple footbridges at the few resulting crossroads. Thus two clearly differentiated modes of circulation were created. The first stage, which was developed in 1945, was along the sea front, where the Ministry of Public Works was persuaded to place the road half a kilometre away from the beach, thus avoiding the traditional marine drive which makes access to the beach difficult.

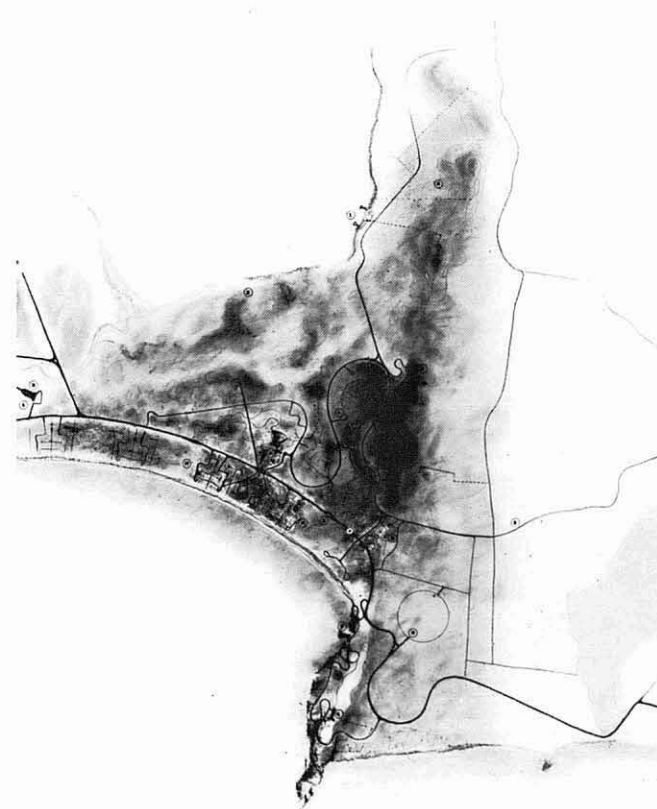
Unitat bàsica de repartiment i parcel·lació.
Basic unit of distribution and plots.

Habitatges d'obrers i treballadors.
Housing for workers.

Carreteres a la urbanització.
Roads at the estate.

Primer estudi general de la Urbanització Punta Ballena, Uruguai, 1945.
First general study of the urban development at Punta Ballena, Uruguay, 1945.

Hosteria La Solana 1945-1947

Es tracta d'un edifici polifuncional: restaurant, saló de te, terrassa de ball i un hotel petit.

És el primer edifici que es va construir a la urbanització de Punta Ballena que s'estava començant a formar.

La idea va sorgir a causa de l'existència d'una duna gran davant la meravellosa platja. La composició va consistir a adossar una llosa de formigó molt gran a la duna, de tal manera que automàticament es van crear tres plantes d'accés.

A la primera planta, a nivell de platja, es va situar el bar, i el saló de te es va col·locar en un espai, en part de doble alçada, al voltant d'una xemena escultural molt gran.

A la segona planta s'hi va situar el menjador amb un buit que donava al mar i al saló de te, als serveis annexos i a la galeria interior a la qual donen els dormitoris.

Finalment, a la planta superior hi ha la gran terrassa-jardí, el bar, la pista de ball, que ambienten el conjunt amb envans corbats que creen espais diversos.

This is a multi-functional building: restaurant, tea rooms, dance floor and small hotel.

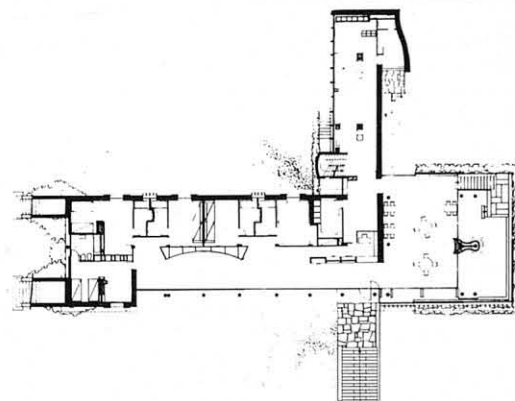
It is the first building to have been constructed on the Punta Ballena estate, which was just being started.

The idea came to me because of the large sand dune opposite the marvellous beach. The building has an enormous concrete slab which backs onto the dune and automatically creates three access floors.

On the ground floor, at beach level, are the bar and the tea rooms in a space which is part double height around a large sculpted chimney.

On the first floor are the dining room with an open area looking onto the sea and the tea rooms, the supplementary services and the inside gallery leading into the bedrooms.

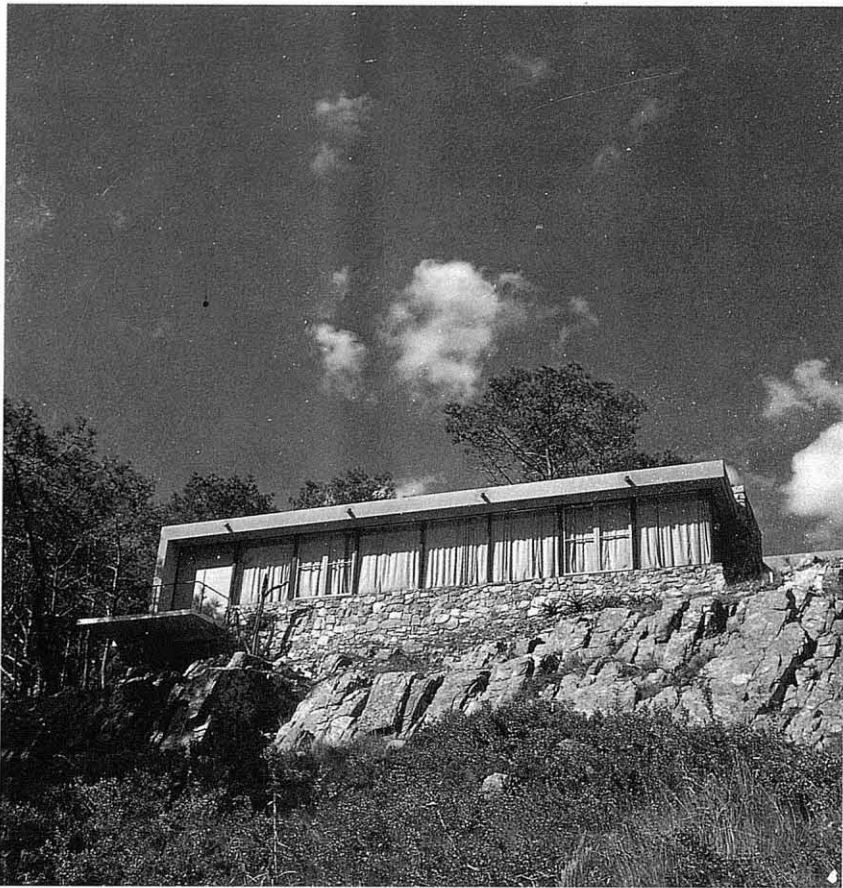
Finally, on the top floor are the large terrace garden, the bar, and the dance floor, separated by curved partition walls which create a series of different environments.

**Casa
«La Rinconada»
1948**

Aquesta casa es troba situada a la zona d'unió entre la gran platja i el penya-segat de la Punta Ballena, la qual cosa li proporciona una vista molt gran a tota la platja.

El moviment del penya-segat en tots dos sentits fa que la gran sal d'estar es trobi com un espai elevat davant del mar, i la zona de dormitoris, arran de l'espai verd del darrera.

A la casa s'hi accedeix per la part menys elevada on es va situar el gran porxo-garatge al qual es baixa per una escala exterior.

Els grans murs de contenció han estat construïts amb pedra de la zona, per la qual cosa queden integrats al paisatge.

This house is situated in the area that joins the large beach and the Punta Ballena cliff, which has an enormous view over the whole bay.

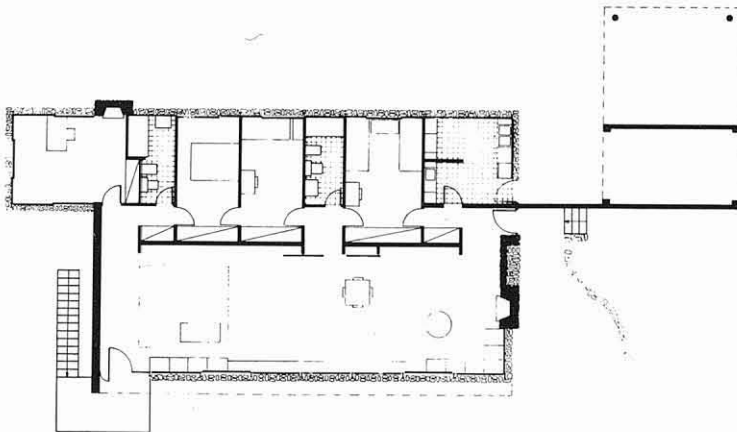
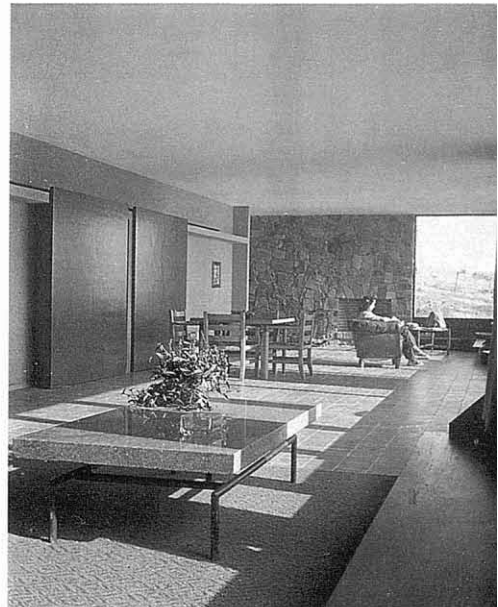
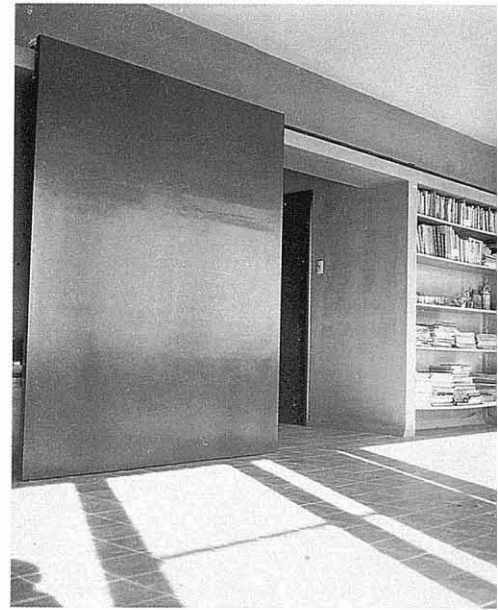
The double slope of the cliff means that the big living room is like a raised stage overlooking the sea, while the bedrooms are at ground level overlooking the green area at the back.

The house is entered at the lower part where the large porch-garage is situated. On the other side the living room is raised above the garden, which is reached by means of an outer stairway. The façade overlooking the sea is occupied entirely by the big living-dining room with its area of 75 square metres.

The four bedrooms are arranged practically without a corridor of any kind.

The big containing walls were built of local stone, so that they blend perfectly with the surrounding landscape.

A la sala, corredores-prestatgeria.
In the living room, sliding-doors-shelves.

Casa Berlingieri 1947

Per segona vegada em vaig trobar a Punta Ballena amb la presència d'una duna sobre un terreny situat a primera línia davant del mar i un fons boscós. Va ser la meua primera obra uruguaina en la qual vaig introduir les voltes catalanes, construïdes totalment amb toixos de cantell.

L'aprofitament de la duna, les voltes i el clima, són els tres condicionaments bàsics d'aquesta obra.

Així, doncs, tota la circulació no va ser altra cosa que una resposta a les condicions climàtiques extraordinàries del lloc. D'aquesta manera també vaig aconseguir que tots els dormitoris tinguessin una vista bona, d'una banda cap al mar, i de l'altra, cap al bosc.

Cadascun dels dormitoris és simbolitzat per la seva pròpia volta, mentre que la zona d'estar es troba en una volta de doble alçada: la sala d'estar a un nivell baix i el menjador amb un buit que mira cap a la sala a un nivell alt.

La proposta d'aquesta casa és una expansió lliure vers l'exterior, sense cap mena de barreres.

For the second time I found myself in Punta Ballena, faced once again by a sand dune on a site located on the front line by the sea and with a wooded background.

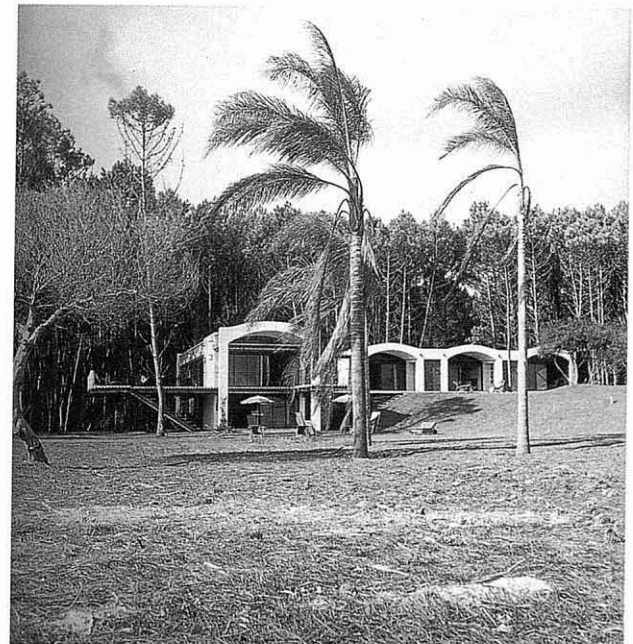
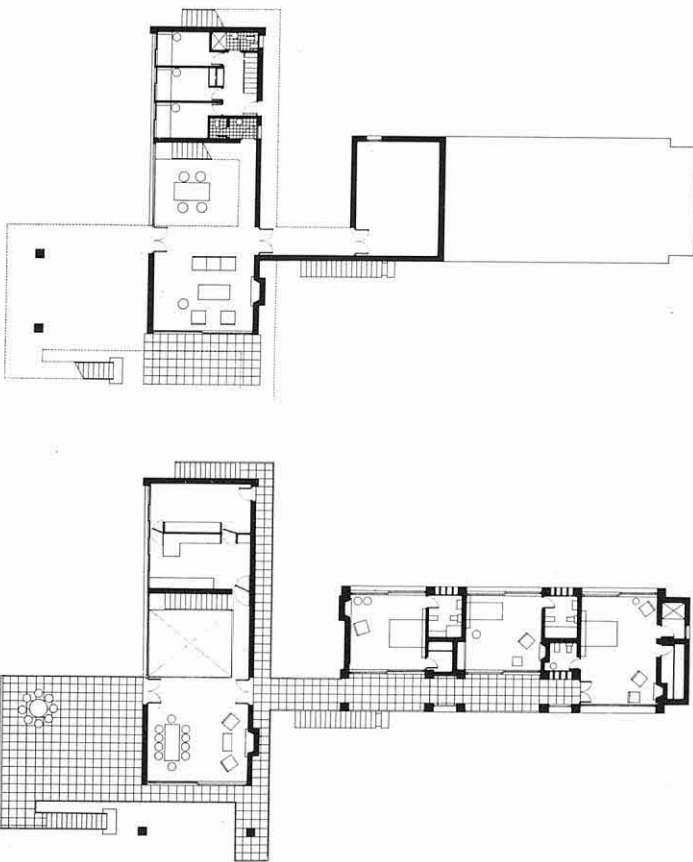
It was the first Uruguayan work in which I introduced Catalan-style vaults, using bricks laid on edge.

Exploitation of the dune, the vaults and the climate were the three basic conditioning factors of the work.

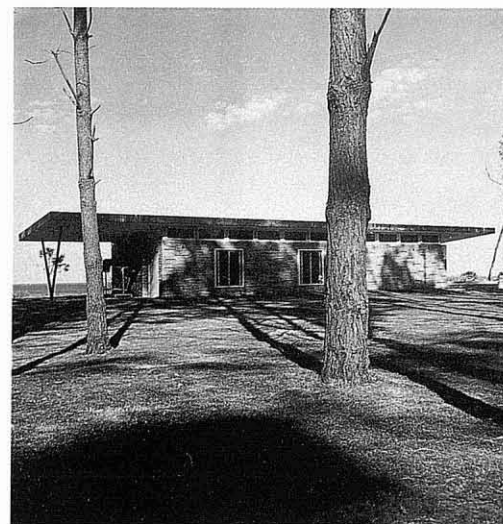
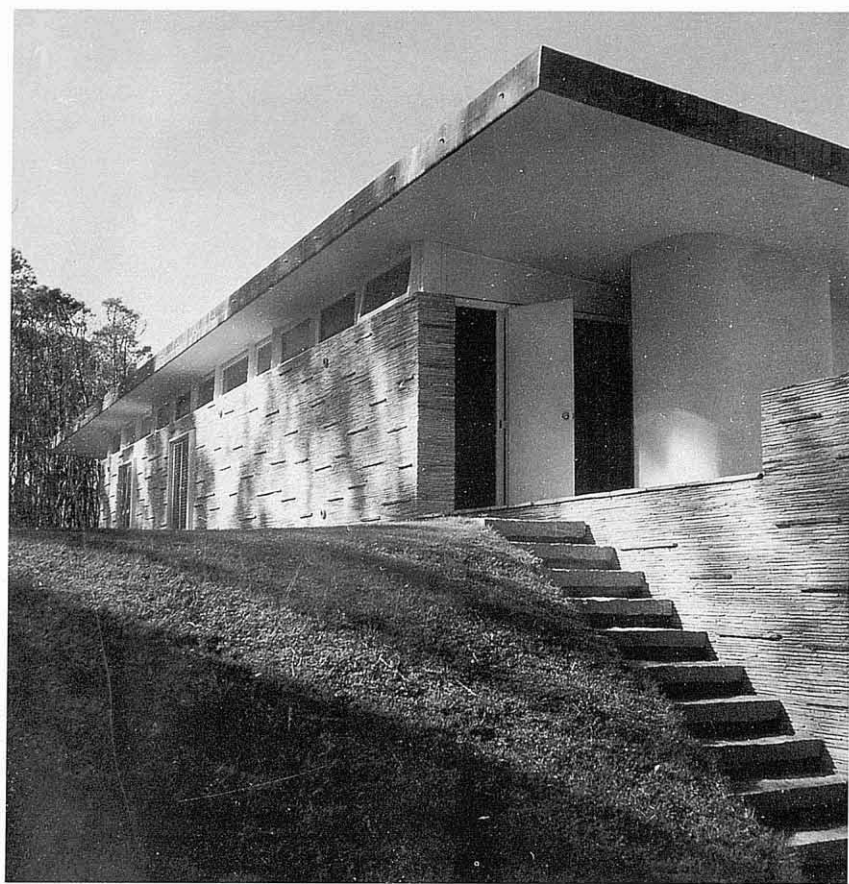
Thus, the routes through the house were simply a response to the extraordinary climatic conditions of the area. In this way I also managed to secure fine views for all the bedrooms, towards the sea on one side and towards the woods on the other.

Each of the bedrooms is characterised by its own vault, while the living area is beneath a double-height vault: the living room on a lower level and the dining-room with an open space looking out to sea on a higher level.

The philosophy behind this house was to create a free outward expansion unimpeded by any barriers.

Casa Booth 1948

Aquesta casa, que és totalment desenvolupada en una sola planta, té vistes al mar des de tots els ambients.

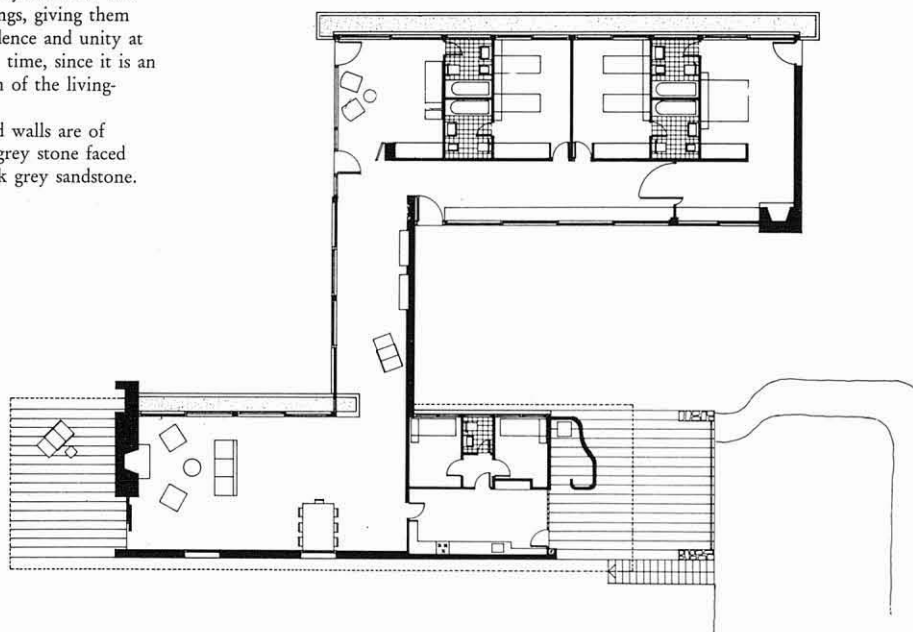
La galeria enllaça els dos cosos principals i els dona independència i unitat alhora pel fet que és una prolongació de la sala d'estar.

Els panys de paret són de pedra grisa treballada i el revestiment de gres, color marró fosc.

This completely single-storey house has sea-views from every room.

The gallery links the two main wings, giving them independence and unity at the same time, since it is an extension of the living-room.

The solid walls are of worked grey stone faced with dark grey sandstone.

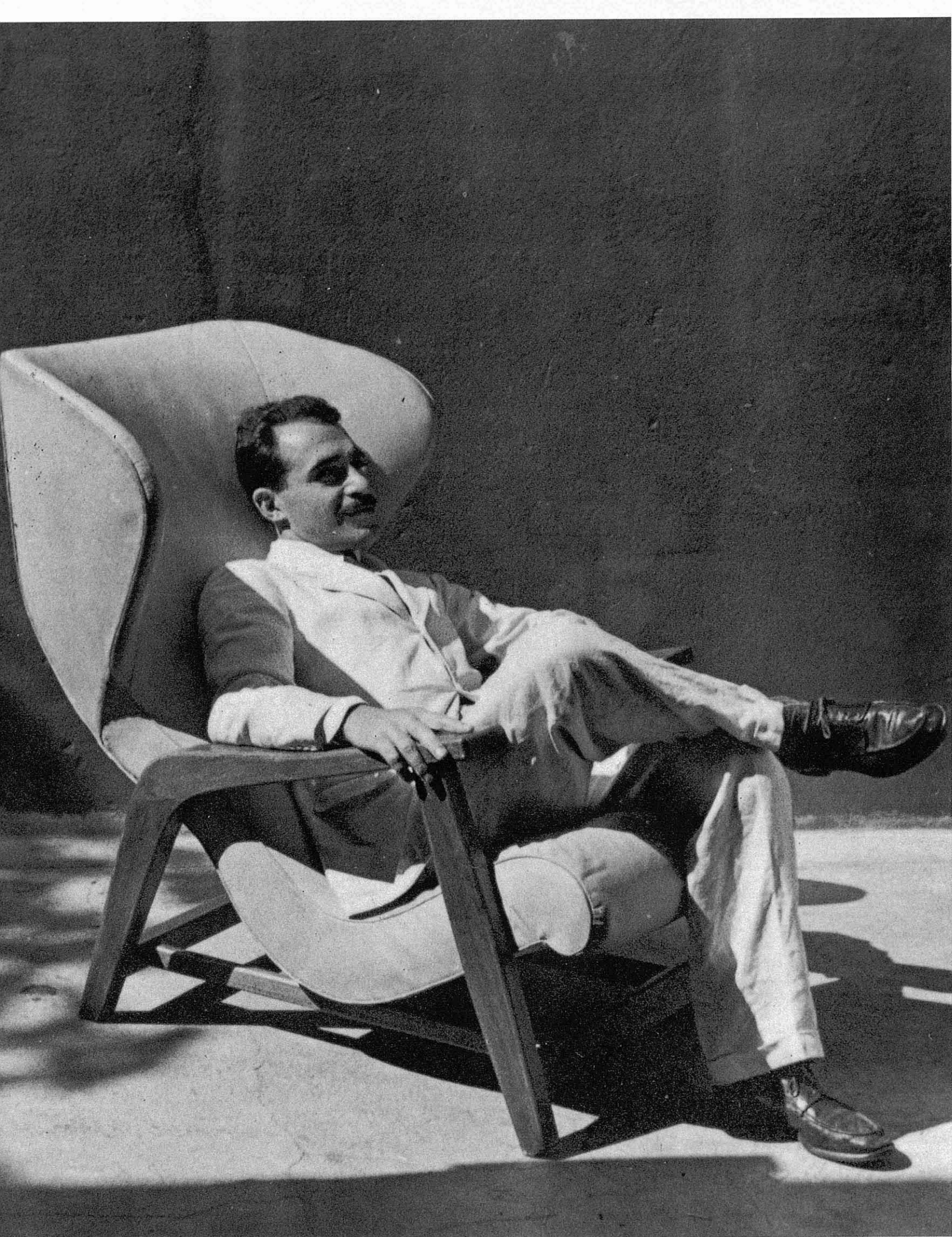

Cadira de braços BKF (Bonet, Kurchan, Ferrari) Antonio Bonet assegut, 1938-39.
BKF armchair (Bonet, Kurchan, Ferrari), Antonio Bonet seated, 1938-39.

Cadira de braços orelluda de la Casa Danieri, l'arquitecte Vivanco assegut, 1943-44.
Winged armchair for the *Danieri House*, the architect Vivanco seated, 1943-44.

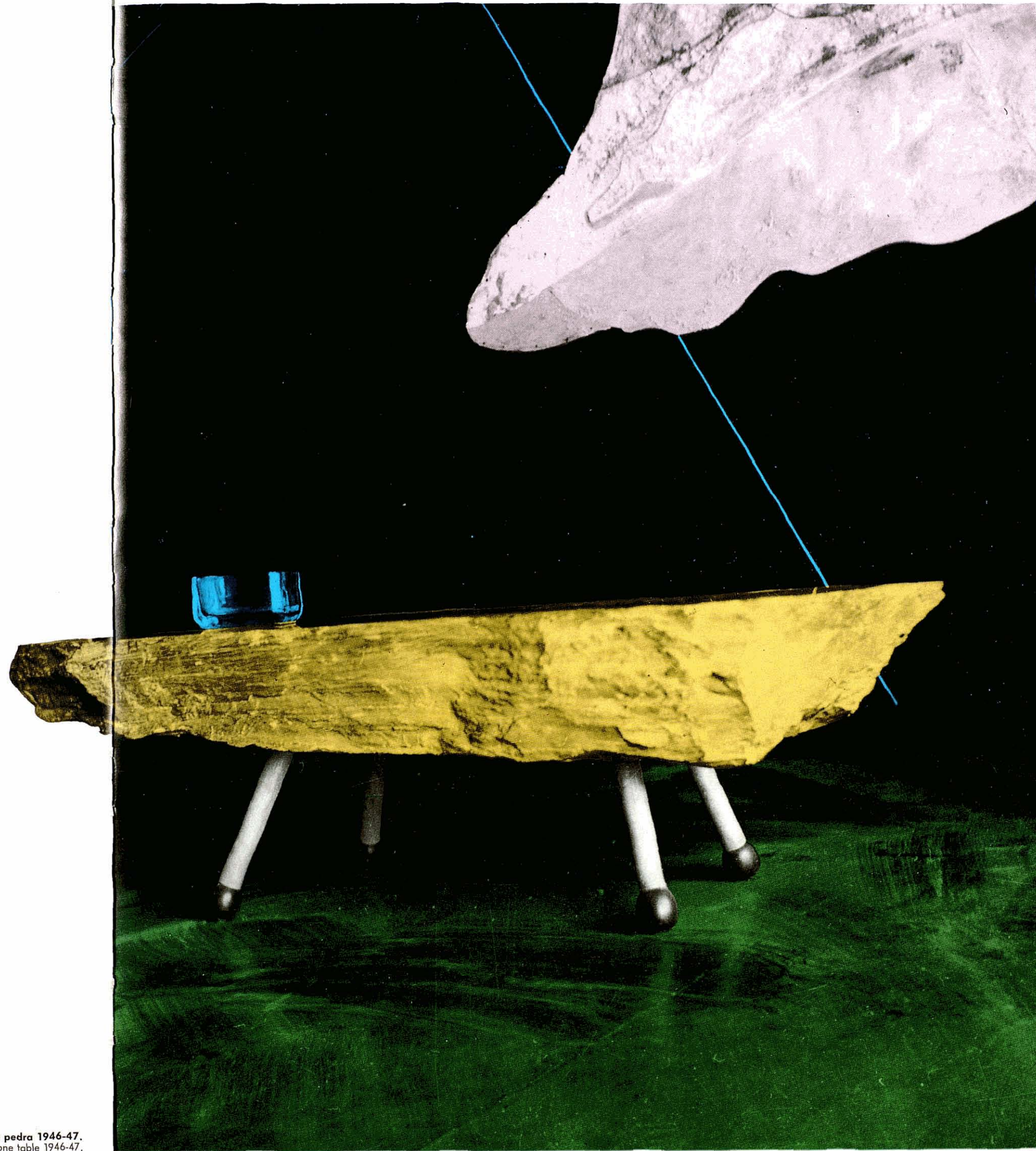

**Cadira per a l'Hostal La Solana,
Uruguai, 1946-47.**
Chair for the La Solana Hostelry,
Uruguay, 1946-47.

**Cadira de menjador de la Casa
Bonet 1974.**
Chair for the dining room of the Bonet
House 1974.

Tauleta de pedra 1946-47.
Stone table 1946-47.